

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਖੇਪ

1. ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਪਿਮਸਿਪ) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਇੰਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਨਿਵੇਸਟ ਬੈਂਕ (ਏਆਈਆਈਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ (ਜੀਓਪੀ) ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਜੀਓਆਈ) ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਪਹਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ, ਕੋਵਿਡ-19 ਸੰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ। ਪੀਐਮਐਸਆਈਪੀ (ਪਿਮਸਿਪ) ਦੇ 'ਇੰਪਰੂਵਿੰਗ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ' ਭਾਗ ਤਹਿਤ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਬਲਕ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਦਲਕੇ ਨਹਿਰੀ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਸਥਾਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਵਰਤੋਂ, ਲਗਾਤਾਰ ਡਿੱਗ ਰਹੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮਿਲਾਵਟਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇੱਕ ਹੱਲ ਹੈ। ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਹੇਠ ਮੁੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ 580 ਐਮਐਲਡੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਾਟਰ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ (ਡਬਲਯੂਟੀਪੀ) ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, 168 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਛਾਉਣੀਆਂ, 67 ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਸਰਵਿਸ ਰਿਜ਼ਰਵਾਇਰ (ਈਐਸਆਰ) ਭਾਵ ਉੱਚੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੈਂਕੀਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣਾ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ 70 ਨਵੇਂ ਈਐਸਆਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ-ਚੱਕਰ ਦੌਰਾਨ ਸੰਭਾਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੋਖਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਇਸ ਉਪ-ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਈਐਸਆਈਏ) ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਕਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (ਈਐਸਐਮਪੀ) ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
2. ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣਾ, ਅਤੇ ਮਿਲਾਵਟਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਕਾਸੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ –
 - i. ਜਲ ਸਰੋਤ ਪਰਿਵਰਤਨ – 1ਆਰ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰੀ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਤੋਂ ਨਹਿਰ-ਅਧਾਰਿਤ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ।
 - ii. ਵਾਟਰ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ (ਡਬਲਯੂ.ਟੀ.ਪੀ.) - ਸਰਹਿੰਦ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਧਵਾਂ ਨਹਿਰ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰੀ 1-ਆਰ ਨਹਿਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡ ਬਿਲਗਾ ਵਿੱਚ 580 ਐਮਐਲਡੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਡਬਲਯੂਟੀਪੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਏਅਰਏਸ਼ਨ, ਕਾਗੁਲੇਸ਼ਨ, ਫਲੋਕੁਲੇਸ਼ਨ, ਸੇਡੀਮੈਂਟੇਸ਼ਨ, ਫਿਲਟਰੇਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਕਲੋਰੀਨੇਸ਼ਨ ਆਦਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

- iii. ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਨੈੱਟਵਰਕ - ਡਬਲਯੂਟੀਪੀ ਤੋਂ ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਸਰਵਿਸ ਰਿਜ਼ਰਵਾਇਰਸ (ਈਐਸਆਰ) ਤੱਕ 168 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਨੈੱਟਵਰਕ ਲਾਈਨ ਰਾਹੀਂ 150 ਮਿਮਿ ਤੋਂ 2000 ਮਿਮਿ ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਆਸ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਈਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪੰਪ ਕਰਨਾ, ਜੋਕਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਕਟਾਈਲ ਆਇਰਨ (ਡੀਆਈ) ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਹਨ।
- iv. ਕੀਟਾਫੂ-ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ - ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕਰੋਬਾਇਓਲੋਜੀਕਲ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇਨਲੇਟ ਚੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲੋਰੀਨੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੈੱਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਇਕਸਾਰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਕਲੋਰੀਨੇਸ਼ਨ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।
- v. ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਸਰਵਿਸ ਰਿਜ਼ਰਵਾਇਰਸ (ਈਐਸਆਰ): 0.5 ਐਮਐਲ ਤੋਂ 3 ਐਮਐਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ 70 ਈਐਸਆਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ, ਲਗਭਗ 67 ਈਐਸਆਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਟੋਰੇਜ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ।
- vi. ਸਕਾਡਾ ਨਿਗਰਾਨੀ - ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਰੀਅਲ-ਟਾਈਮ (ਹਰ ਪਲ) ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਸਕਾਡਾ) ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਤੇ ਲੀਕੇਜ ਨਾਚਣ ਲਈ ਜੀਪੀਆਰਐਸ/ਜੀਐਸਐਮ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਕਰਨਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਥਾਈ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

3. ਵਾਤਾਵਰਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਐਮਓਈਐਫ ਤੇ ਸੀਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 2006 ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਈਆਈਏ) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ - ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਅਗੇਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਲੀਅਰੈਂਸ (ਆਗਿਆ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਬਲਕ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਯੋਜਨਾ ਈਆਈਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 2006 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੀਖਿਆ (ਈਐਸਆਰ) ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ 'ਉੱਚ' ਜੋਖਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਿਮਸਿਪ ਅਧੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਪ-ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਈਐਸਆਈਏ ਅਧਿਐਨ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਕਤ ਜੋਖਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਉਚਿਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
4. ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਲ ਸਟੋਰੇਜ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਤੇ ਘੱਟ ਬਾਰਿਸ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਘਟਣਾ, ਥੋੜ੍ਹੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਹਿਰੀ ਜਲ ਸਰੋਤ, ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭੂਗੋਲਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖੇਤਰ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿੱਤੀ ਅਤੇ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਵਰਤੋਂ, ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ (ਕੁਆਲਟੀ) ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ, ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਵਿਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਹਿਰੀ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੀਮਤ ਉਪਲਬਧਤਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਬਦਲਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਬਲਯੂ.ਟੀ.ਪੀ. ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 50 ਜਣਿਆਂ ਤੋਂ 53 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨਵੇਂ ਈਐਸਆਰ (70) ਅਤੇ 168 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਲਾਈਨ ਨੈੱਟਵਰਕ ਵਿਛਾਉਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ., ਐਨ.ਐਚ.ਏ.ਆਈ., ਰੇਲਵੇ, ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਆਦਿ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ, 1958 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕਾਂ ਤੋਂ 300 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੂਰ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਪ-ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਈਐਸਐਸ 8 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5. ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਬਲਕ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ (ਪਹਿਲਾਂ), ਨਿਰਮਾਣ, ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਪੜਾਅ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਜੀਟੇਸ਼ਨ ਕਲੀਅਰੈਂਸ, ਉਪਯੋਗਤਾ ਤਬਦੀਲੀ, ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਸਾਈਟ ਕਲੀਅਰੈਂਸ, ਵਾਟਰ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟਾਂ (ਡਬਲਯੂਟੀਪੀ) ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਛਾਉਣ, ਅਤੇ ਈਐਸਆਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ/ਢਾਹੁਣ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਕੰਪਨ (ਵਾਈਬ੍ਰੇਸ਼ਨ), ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ, ਭੂਮੀ ਦੀ ਕਟੌਤੀ, ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੌਰਾਨ ਸਲੱਜ (ਕਚਰਾ) ਉਤਪਾਦਨ, ਕੂੜਾ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ, ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ, ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ, ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ "ਕਾਫ਼ੀ ਜੋਖਮ" ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (ਈਐਸਐਮਪੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੱਲ ਜੇਕਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ "ਦਰਮਿਆਨੇ ਜੋਖਮ" ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਯੂਐਲਬੀ) ਲਈ ਮਾਲੀਆ

ਵਧਾਉਣਾ, ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

6. ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਟਾਈਟਲ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਣਇੱਛਤ ਪੁਨਰਵਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਖਰੀਦ ਦੁਆਰਾ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ -

(ਉ) ਪਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਈਐਸਆਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਰੋਧ - ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਮਨੋਰੰਜਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ।

(ਅ) ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸਥਾਈ ਆਰਥਿਕ/ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ - ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਛਾਉਣ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ 744 ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ 130 ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਹਾਕਰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

(ਈ) ਮੌਜੂਦਾ ਈਐਸਆਰ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ/ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ 67 ਜਗਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦਾ ਅਣਇੱਛਤ ਪੁਨਰਵਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਸ) ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਛਾਉਣ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ।

(ਹ) ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ (ਓਐਸਐਚ) ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਐਂਡ ਸੇਫਟੀ (ਸੀਐਸਐਚ) ਉਸਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜੋਖਮ।

ਅਤੇ (ਕ) ਲੇਬਰ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ/ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ/ਜਿਨਸੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ (ਐਸਐਚਈ/ਐਸਐਚ) ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ 'ਤੇ ਲਿੰਗ ਆਧਾਰਿਤ ਹਿੰਸਾ (ਜੀਬੀਵੀ) ਦੇ ਜੋਖਮ।

ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨੈਕਰੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੰਚਾਲਨ ਪੜਾਅ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਆਮਦਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹੋਰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾੜੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿਹਤ ਜੋਖਮ, ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਵਰਗੀਆਂ ਲਾਗ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵੀ ਉਪ-ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਜੀਵਨ ਚੱਕਰ ਦੌਰਾਨ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਮਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

7. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਸੂਝ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ (ਸਟੇਕਹੋਲਡਰਾਂ) ਨੂੰ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਰੂਰੀ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਟੇਕਹੋਲਡਰ ਨਾਲ ਚਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਯੂਝ ਦੇ ਨਿਕਾਸ, ਪਾਰਕ ਦੀ ਦਿੱਖ, ਅਤੇ ਢਾਹੁਣ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰੇਜ਼ੀ-ਰੇਟੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਖਾਸ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਲਿੰਗ-ਅਧਾਰਤ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਘਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਨੁਕੂਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਰਕਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਖਾਸ ਈਐਸਆਰ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ 67 ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਂਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਣਇੱਛਤ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪੁਨਰਵਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਨ, ਪਰ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੰਤਰ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਫਲ ਅਮਲ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਏਕੀਕਰਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।
8. ਈਐਸਆਈਏ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (ਈਐਸਐਮਪੀ) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਵਾਰਣ ਉਪਾਅ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਇੱਕ ਨਿਵਾਰਨ/ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਈਐਸਆਈਏ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਨੁਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਲੀਅਰੈਂਸਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਈਐਸਐਮਪੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਪਣਯੋਗ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸੂਚਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸਮਰੱਥਾ-ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। ਈਐਸਐਮਪੀ ਬਜਟ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ 18,98,32,125 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਉਪ-ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਦਾ ਲਗਭਗ 1-1.5% ਹੈ।
9. ਸਟੇਕਹੋਲਡਰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਫਰੇਮਵਰਕ, ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਫਰੇਮਵਰਕ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚੱਕਰ ਦੌਰਾਨ ਨਿਰੰਤਰ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ-ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ (ਪੀਏਪੀ), ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਮੂਹਾਂ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ, ਕੇਂਦਰਿਤ ਗਰੁੱਪ ਚਰਚਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਟੀਚਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਹੈ। ਇਹ ਰਣਨੀਤੀ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ, ਨਿਰਮਾਣ, ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

10. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਵਿਧੀ (ਜੀਆਰਐਮ) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਹਿਲੂ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਢਾਂਚਾਗਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੀਲਡ-ਪੱਧਰ ਦੇ ਹੱਲ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਨ ਕਮੇਟੀ (ਜੀਆਰਸੀ), ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧੀ ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ, ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

11. ਸੰਸਥਾਗਤ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਇੰਨਫਰਾ ਸਟਰਕਚਰ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀਐਮਆਈਡੀਸੀ) ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਲੁਧਿਆਣਾ (ਐਮਸੀਐਲ) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੂਨਿਟ (ਪੀਐਮਯੂ) ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂਕਰਨ ਯੂਨਿਟ (ਪੀਆਈਯੂ) ਈਐਸਐਮਪੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਹਿਰ - ਅਰਥਾਤ, ਵਾਤਾਵਰਣ, ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਮਾਹਿਰ - ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੀਆਈਯੂ ਸਟਾਫ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ (ਈਐਸਐਮਪੀ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਮਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਹਿੱਤ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਮਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਥਾਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਅਮਲ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਏਆਈਆਈਬੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੀਐਮਯੂ, ਪੀਐਮਆਈਡੀਸੀ ਕੋਲ ਹੈ।